

پروژه نگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

◀ احمد موحد - سرپرست دادسرای انقلاب ناحیه ۷ تهران و معاون دادستان

اگر قضات جوان کارآموزی بیشتری ببینند بهتر است

دارای تحصیلات حوزوی و لیسانس حقوق از دانشکده علوم قضایی تهران . سابقه قضایی از سال ۱۳۵۸ در دادستان کل انقلاب و سپس به عنوان دادیار ، بازپرس و دادستان انقلاب شهرستانهای جیرفت و ... و سپس در شهرهای سیرجان ، کرمان و تهران به عنوان دادستان انقلاب و عمومی ، دادیار ، بازرس قضایی ، رئیس شعبه عمومی ، رئیس دادگاه انقلاب ، معاون قضایی ، رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح استان مشغول بوده اند .

■ تفاوت این دادسرا با سایر دادسراها صرف نظر از بحث صلاحیت چیست و چه مشکلاتی مختص این دادسرا است ؟

تفاوت را در شرح وظایف می توان به عینه مشاهده کرد اما در همین صلاحیت ها ، شیوه رسیدگی ها و برخوردها با مجرمین ، خصوصاً متهمین مواد مخدر که مشکل اصلی این دادسرا می باشند . به لحاظ امنیتی نیز ورود به مجموعه قدری کنترل می شود و از طرفی به لحاظ جلوگیری از سوء استفاده ها محوطه دادسرا در کنترل نیروهای حفاظت است و به علت حساسیت جرایم مورد رسیدگی ، احتمال سوء استفاده و اخاذی برخی افراد شاید از خانواده ها این کنترل شدید می باشد .

■ قضات تازه کار و جوان را چگونه می بینید ؟

البته اگر قضات جوان بیشتر کارآموزی می دیدند و قبل از اشتغال قضایی ، مراحمی را طی می نمودند خیلی بهتر بود . علم حقوق جهت قضاوت احتیاج به تجربه و اجرای آن دارد که نیاز است کارآموز در کنار قاضی مجرب از این تجربیات برخوردار شود جوان بودن البته مهم نیست ، شمس قضایی و دیانت

قضایی داشتن مهم است . قضایی دیندار احتیاط می کند و در موارد شبهه توقف می کند و تحقیق و تفحص می نماید ، مشورت می گیرد و از تصمیم عجولانه پرهیز می نماید .

■ با توجه به اینکه شخص دادستان نیز از نیروهای جوان دستگاه قضایی است ، عملکرد وی را چگونه ارزیابی می نمایید ؟ انتظار شما از دادستان چیست ؟

بمحمددا . . . نیروی پر توان و پرتلاشی است ، آقای دادستان و در این مدت کوتاه توانسته است دادسرای تهران را به این گستردگی ایجاد کند و سامان بخشد . اگر چه نواقص هم هست که طبیعی است و همکاران و مجموعه معاونین نیز ایشان را کمک می کنند و از ایشان کمال تشکر را داریم .

ضمن آنکه انتظار داریم قدری نیروی اداری به تشکیلات ما تزریق شود و گرنه از جهت قضایی کمبودنداریم

■ با ضابطین مشکلی دارید ؟

مشکل اساسی نداریم ، بعضاً مسائلی پیش می آید که بحمددا . . . با تذکر و مشورت حل می شود . بعضی از مأمورین نیروی انتظامی دارای تجربه و معلومات لازم جهت تحقیقات مربوط کشف جرم و غیره نیستند که مشکلاتی پیش می آید یا احياناً اختلاف سلیقه ، ولی قابل حل است و تفاهم حاکمیت دارد الحمددا . . .

■ ارتباط شما با مردم چگونه است ؟

بنده بالشخصه اعتقاد بر ارتباط قوی با مردم دارم . چون مردم ولی نعمت ما مسؤولین هستند . حضرت امام (ره) نیز برای مردم ارزش خاص قائل بودند بنده از بدو انقلاب که شروع به کار قضایی نمودم سعی کردم با مردم رفتارم خوب باشد و پاسخگو باشم و در اتاقم را همیشه باز نگه دارم تا هر زمان ارباب رجوع آمد بتوانند با من ملاقات داشته باشد که می توانید صحت این مسئله را جویا شوید .

■ آیا نیروهایی که تحصیلات حوزوی دارند ، در مشاغل قضایی و در رابطه با قوانین روز ، و اصول نوین حقوقی ، دچار مشکل نمی شوند ؟

البته قضات محترم حوزوی که دروس حوزه را خوب خوانده باشند و مقداری دروس جدید دانشگاه را هم مطالعه و قوانین را هم مطالعه نمایند ، دچار مشکل نمی شوند . اگر دوره کارشناسی دانشگاه را ببینند ، خیلی بهتر می توانند قضاوت کنند .

■ در برخورد با جرایم و گزارشهای واصله ای که منشأ سیاسی دارند چه موضعی دارید و با توجه به عدم تعریف قانونی از جرم سیاسی ، معیار تشخیص جرایم علیه امنیت و نظام و غیره با فعالیت های سیاسی که ممکن است قانوناً جرم نباشد ، چیست ؟ قرائت های شخصی یا گروهی در این باره حقدر نقش دارند ؟

ما بر اساس وظایف خود و با عنایت به قوانین موجود تصمیم می گیریم و کار به به گرایش سیاسی و جناحی نداریم . جرم سیاسی هم باید از طریق قوه مقننه تعریف و تصویب شود . با قوانین موجود اقدام علیه امنیت مشخص است و در قضاوت قرائت شخصی نداریم . شاید استنباط قضایی چیزی باشد که برخی آنرا نپسندند اما در قضاء اسلامی نیاید سیاست دخالت داشته باشد .

■ گویا تبلیغات وسیع رسانه ای و هزینه های پرداخت شده گوناگون درمبارزه با مواد مخدر با نتایج حاصله تناسبی ندارد . آیا این چنین احساس نمی کنید ؟ چه نهادهایی را به کم کاری و قصور در این زمینه می شناسید ؟

مقوله مواد مخدر بسیار پیچیده است . عوامل مختلف باعث عدم موفقیت شده است . متأسفانه ۱۲ وزارتخانه ، نهاد و ارگان ستاد هماهنگی به وظایف خود عمل نمی کنند تا یک رشته اقدامات هماهنگ باعث مهار یا حداقل کنترل مواد مخدر شود . با هزینه سنگین و خسارات زیاد ، هنوز نتیجه مطلوبی بدست نیامده که نقص قانون و مجریان و دست اندرکاران مبارزه همگی به نحوی قصور داشته اند که انشاء . . . با اصلاح قانون و توجه بیشتر اعضا ستاد این معضل اجتماعی خانمان برانداز ، حل شود انشاء . . .

■ برخورد شما با توصیه نامه ها و سفارش ها از سوی مقامات قضایی و سایر دستگاهها چگونه است ؟

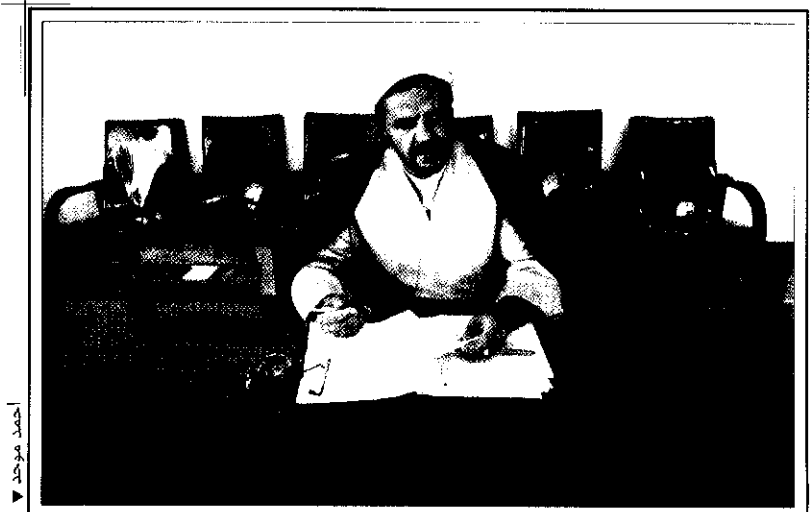
توصیه و سفارش اگر به حق باشد قرآن کریم هم تأکید فرموده است گاهی که من قاضی مسیر اشتباهی می روم با یک توصیه و تذکر متوجه اشتباه خود می شوم . اما گاهی که احقاق می کنم توصیه می آید که مرا منصرف کند و این خلاف شرع است . تا جایی که گناهی نباشد و حقی از کسی تضییع نگردد به توصیه توجه می کنم و اگر کسی قصد نفوذ داشته باشد سعی می کنم بصورت نامحسوس و بدون تنش ، نفوذ را از بین ببرم بعون . . .

■ آیا از قضات خود رضایت دارید ؟

از اکثر آنها راضی هستیم اگر از بعضی هم ناراضی باشیم ، به لحاظ عدم تجربه یا بی نظمی آن هم با تذکرات مرتفع می گردد .

■ به قضات خود از ۱۰۰ چه نمره ای می دهید ؟

الف (حضور مستمر و به موقع در محل کار .

احمد موحد

ب) مسؤولیت پذیری و اطاعت قانونی از مافوق.
ج) نظم اداری و پاکیزگی شخصی.
د) دقت در رسیدگی.
ه) خدمت دلسوزانه و برخورد شایسته با مراجعین و متهمین.

اکثراً بحمدا... دارای مواردی که فرمودید هستند. البته به بند (ه) نمرة ۴۰ قائل هستیم و دقت در رسیدگی (بند د) را ۳۰ قائلیم و همچنین بند (ج) را ۲۰ قائل هستیم.

■ آیا در جایگاه خود احساس می کنید عدالت اجرا می شود یا گاهی خلاف آنرا می پندارید؟

عادل ترین نظام دوردنیا بحمدا... نظام مقدس جمهوری اسلامی است. اما همه ما انسان هستیم و بی عیب و نقص نخواهیم بود. بحمدا... اکثراً شاهد عدالت هستیم. اما در بعضی موارد به عللی هم بی عدالتی می شود که درصدی ضایعات است باید به سمت و سوی اجرای عدالت به نحو مطلوب و خداپسندانه برویم.

■ اگر شما به جای خیرنگار و تحلیلگر نکته سنج باشید چه انتقاداتی به دادرسی انقلاب خواهید داشت؟

در برخورد قضات با متهمین و مردم نکته سنجی می کنم که آیا با محبت و خوشرویی برخورد می کنند یا سر از باب رجوع و متهم داد می کشند یا خدای نکرده به آنان پاسخ نمی دهند و اهانت می کنند یا از اتناقشان بیرون می کنند که بنده به عنوان مسؤول، بر این موضوع حساس هستم و همکاران مشاهده کرده اند که اگر موردی از ناحیه قاضی یا کارمند پیش بیاید با حساسیت برخورد می کنم.

■ به شخصیت باز پرس چقدر استقلال می بخشید؟ شخصاً به استقلال و باز بودن دست قاضی در رسیدگی معتقدم، ولی اگر احساس کنم که مسیر پرونده مسیری نیست که حق و عدل ایجاب می کند، تذکر می دهم و بر اساس اختیارات قانونی به وظیفه خود عمل می کنم.

■ آیا می پذیرید که اعتیاد داشتن حالت است تا اینکه بخواهد مشمول تعریف جرم مبنی بر فعل یا ترک فعل بر خلاف قانون جزایی باشد؟ به نظر شما معناد مجرم است یا بیمار؟ به عبارت دیگر زندان یا بیمارستان؟

البته در این باره استدلالهای گوناگون صورت گرفته آنها که می گویند اعتیاد جرم است، معتقدند که عمل استعمال تا به صورت تکرار یک فعل انجام نشود، اعتیاد نمی آورد و در هر صورت چه بیمار و چه مجرم باید چاره ای اندیشید اگر اقدامات درمانی وسیع و گسترده وارد عمل می شد و به عنوان یک بسیج همگانی مطرح می گشت بهتر بود زیرا اقدام درمانی بهتر از اقدام کیفری است، زیرا با مجازات، پیشگیری صورت نگرفته و روز به روز شاهد گسترش آن هستیم.

■ آیا قاچاق کالا از پشتوانه ها و حامیان ذی نفوذ برخوردار است؟

قطعاً این پشتوانه ها وجود دارد و گر نه اینگونه اقتصاد کشور فلج نمی شد و قاچاق کالا هم یک

و در ارتباط با پرونده های اصل ۴۹ قانون اساسی، آیین نامه نحوه رسیدگی به اصل ۴۹، ملاک عمل قرار گرفت.

■ نحوه ابلاغ و اجرای احکام در اصل ۴۹، با توجه به اصلاحیه آیین نامه اجرایی مربوط چگونه است؟

طبق ماده ۲۵ آیین نامه، ابلاغ و اجرای دادنامه بر اساس آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری و مدنی به عمل خواهد آمد.

■ صلاحیت رسیدگی محاکم مربوط به اصل ۴۹، در چه مواردی است؟

نسبت به اموال وابستگان به رژیم منحوس پهلوی، اموال اشخاصی که به نحوی اموال فراریان را تصاحب یا فروخته باشند، رسیدگی به پرونده های موضوع اموال در اختیار ولی فقیه، رسیدگی به پرونده های موضوع اصل ۴۹ قانون اساسی رسیدگی به دعاوی اشخاص موضوع رأی وحدت رویه ۵۸۱ مورخ ۷۱/۱۲/۲ هیأت عمومی دیوانعالی کشور.

■ اموال مربوط به ولی فقیه کدامند؟

مصادیق این اموال عبارتند از: ۱- اموال موضوع حکم حکومتی ۵۷/۱۲/۹ حضرت امام (ره).

۲- اموالی که در اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی و دیگر قوانین در اختیار ولی فقیه قرار می گیرد. ۳- کلیه وجوه و اموال مجهول المالک، بلاصاحب، بلاوارث.

۴- اموالی که بابت تخمیس و خروج از ذمه در اختیار ولی فقیه قرار می گیرد.

■ موارد مربوط به رفع ابهام و اجمال از احکام صادره به چه صورتی است؟

طبق ماده ۲۸ آیین نامه؛ رفع ابهام و اجمال از حکم دادگاه صادرکننده حکم قطعی یا دادگاه جانشین است، و طبق ماده ۲۸ آیین نامه؛ رفع ابهام، اشتباه، اجمال، مشکلات مربوط به اجرای احکام و رفع تعارضات احکام صادره که تا تاریخ ۷۹/۳/۱۰ قطعیت یافته به شرطی که متضمن لطمه به اساس حکم نباشد، حیاتی مرکب از یک نفر رییس و دو عضو مستشار در تهران تشکیل می شود که جلسات

عزم همگانی مسؤولین ذی ربط و قطع دست ابادی سود جو و فرصت طلب وابسته به برخی از کانون های قدرت را می طلبد تا بتوان قانون را دقیقاً اجرا کرد.

■ قاچاق انسان نیز در دنیای امروز تبدیل به جرم پیشرفته ای شده خصوصاً قاچاق زنان و کودکان علی رغم نظرات متعارض افراد کشور ما نیز نمی تواند مستثنی باشد چه اقداماتی در این باره انجام داده اید و اطلاعات شما در این زمینه چقدر است؟

این هم یک معضل اجتماعی بین المللی است که باید چاره ای اندیشید تا انسان مورد هتک قرار نگیرد در کشور ما هم انشاء... با درایت قوای سه گانه و تصویب قانون مورد نیاز خلأ قانونی از میان رفته و با قاچاقچیان مربوطه، برخورد قاطعی صورت گیرد.

دستگاه قضایی باید نظارت دقیق تری روی قضات داشته باشد تا در برخورد با مردم دچار تخلف و تندگی و در اجرای قوانین و تصمیمات مراقبت و نظارت بیشتری صورت گیرد تا حقی تطبیع نگردد. به لحاظ تراکم کار و زیادی پرونده ها، قضات حوصله زیادی برای موضوعات خرج نمی کنند. البته بعضی دستگاه های نظارتی قوه روی این موضوع سرمایه گذاری بیشتری داشته باشند.

◀ محمدحسین ارجمندی - معاونت اجرای احکام

بین پرونده های مواد مخدر و کادر قضایی تناسبی نیست

■ مسؤولیت اجرای احکام دادرسی از چه زمانی آغاز شد و ملاک عمل در اجرای احکام پس از احیای دادرسی چیست؟

از تاریخ تشکیل دادرسیهای عمومی و انقلاب (۱۳۸۲/۲/۲۸) و قوانین آن آیین دادرسی کیفری و اصلاحیه قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب